

Fjerde møde i vandrådet for vandopland 1.5 Randers Fjord

Fredag den 29. september 2017 kl. 13:00 – 17:15

Viborg Rådhus, Prinsens Allé 5, 8800 Viborg, mødelokale M5

Deltagere:

Organisation

Danmarks Naturfredningsforening
Danmarks Sportsfiskerforbund
Dansk Skovforening
Dansk Landbrug Midt-Østjylland
Dansk Ornitologisk Forening
Djursland Landboforening
Foreningen til bevarelse af Tange Sø
Friluftsrådet
Gjern Fiskeriforening
Gudenåens Ørredfond
Landbrug & Fødevarer
Langaa Sportsfiskerforening/Gudenåssammenslutningens Lakseprojekt
Uldum Kær Naturlaug
Viborg Fiskeriforening
Ålauget Alling Å

Kommune

Favrskov
Hedensted
Randers
Silkeborg
Skanderborg
Viborg
Viborg
Viborg

Fraværende/afbud:

Organisation

Bæredygtigt Landbrug
Dansk Akvakultur
Friluftsrådet
Vandløbslauget GST

Deltager

Stig Jensen
Kim Aarestrup
Anders Ahrenfeldt
Frede Lundgaard Madsen
Jens Bonde Poulsen
Erik Revsbech Jensen
Bo Refer
Thorkil Danielsen (suppleant)
Torben Kristensen (suppleant)
John Eistrøm
Maria Pilgaard
Lars Kielsgaard
Hans Madsen
Erik Jønsson
Peter Helles

Deltager

Klaus Overgaard Kristensen
Christian Bruun Bundesen
Hanne Wind-Larsen
Anders Isberg Aahave
Hanne Medum Lærke
Jørgen Jørgensen (mødeleder)
Anders Haugstrup Andersen
Hanne Stadsgaard Jensen (ref.)

Deltager

Lars Kristen Kudahl
Niels Dalsgaard
Jan Karnøe
Niels Toft Christensen

REFERAT

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden
2. Godkendelse af referat fra 3. vandrådsmøde den 22. august 2017
3. Opfølgning på ekskursion 15. september 2017
4. Principper for karakterisering af vandløb
5. Status for indmeldinger i GIS-værktøj
6. Drøftelse af specifikke vandløb
7. Oplæg til udtalelse fra vandrådet til Miljø- og fødevareministeren vedr. vandrådsprocessen
8. Emner til næste møde
9. Eventuelt

Ad 1: Godkendelse af dagsorden

Der blev spurgt til indholdet af emnet under Eventuelt vedr. Vestbirk Vandkraftværk. Mødelederen oplyste, at Hans Madsen/Uldum Kær Naturlaug har ønsket at få sagen på dagsordenen, og at sekretariatet har accepteret dette. Nærmere vil fremgå under punktet

Efter ønske fra Kim Aarestrup/Danmarks Sportsfiskerforbund blev indsatser i vandplan 1 som ikke er overført til vandplan 2 sat på som punkt under Eventuelt.

Peter Helles/Ålauget Alling Å ønskede at præsentere et notat fra en tidligere afdelingsleder i Landbrug og Fødevarer under Eventuelt.

Dagsorden godkendt.

Ad 2: Godkendelse af referat fra 3. vandrådsmøde den 22. august 2017

Der blev fremsat ønske om at referat-udkastet udsendes tidligere.

Peter Helles/Ålauget Alling Å ønskede det blev ført til referat, at alle indlæg der gives i vandrådssammenhæng er partshøringer, uanset om der opnås enighed eller ej, og at ordlyden af fremførte synspunkter skal kontrolleres af de der fremsætter indlæggene.

Sekretariatet understregede, at de referater der sendes til vandrådsmedlemmerne, kun er interne udkast, indtil referaterne godkendes på det kommende vandrådsmøde, og først derefter bliver offentliggjort.

Referatet godkendt.

Ad 3: Opfølgning på ekskursionen den 15. september 2017

Jørgen Jørgensen gav et kort referat af ekskursionen den 15. september til lokaliteter ved Vibæk, Nørreå og Gudenå i Viborg Kommune.

Vibæk – her kender kommunen vandløbet, der er gennemført restaurering i 2016. Kommunen vil melde ind at den nuværende målsætning skal bibeholdes, og at vandløbet ikke skal karakteriseres som stærkt modificeret og dermed have nedsat målsætning.

Nørreå – manglende viden om flere kvalitetselementer betyder som udgangspunkt at kommunen ikke vil anbefale at ændre på den nuværende karakterisering som naturligt vandløb. Der var i vandrådet enighed om, at en endelig stillingtagen til vandløb af denne type, hvor det ikke er klart hvilke virkemidler der skal benyttes for at opnå målopfyldelse, og hvad omkostningerne herved vil være, bør udskydes til tredje planperiode.

Gudenå – er så stort, naturligt og specielt et vandløb at det ikke er oplagt at udpege det som stærkt modificeret.

Det var ikke muligt at fremvise et stærkt kanaliseret og dybt nedgravet vandløb i Viborg Kommune med et opland over 10 km².

Ekskursionen viste at det er langt nemmere at forholde sig til konkrete vandløb end til de kriterier Miljøstyrelsen har opstillet.

Peter Helles/Ålauget Alling Å betvivler grundlaget for de indsatsplaner som staten og kommunerne laver, og mener ikke, at konsekvensberegningerne i alle tilfælde er korrekt udført.

Jørgen Jørgensen svarede, at indsatsplanerne laves af staten, og at kommunerne laver konsekvensberegninger i forhold til de helt konkrete indsatser, inklusiv vurdering af eventuelle vandstandshævninger, samt høring af lodsejere. Denne proces er en forudsætning for at en realisering af indsatserne godkendes af staten.

Ad 4: Principper for karakterisering af vandløb

Efter ønske fra vandrådet fremsat på det 3. møde har sekretariatet efterfølgende udsendt et oplæg til principper for karakterisering af vandløb, baseret på Miljøstyrelsens vejledning.

Øvelsen er at udpege vandløb der er så ændrede at de ikke kan bringes til at opnå god økologisk tilstand uden væsentligt at påvirke det formål de er ændret for at opnå.

Ad 5: Status for indmeldinger i GIS-værktøj

Opgave 1: Som besluttet på sidste møde gennemgås de vandløb der er kommenteret på her på mødet (kun de der er udpeget som naturlige af Miljøstyrelsen). For de øvrige vandløb med opland under 10 km² kan funktionen Supplerende bemærkninger benyttes. Sekretariatet samler alle kommentarerne og sender dem med til Miljøstyrelsen sammen med det endelige bidrag fra vandrådet.

Opgave 1-vandløbene der var udpeget som kunstige af Miljøstyrelsen lagde vi i første omgang til side, indtil opgave 2 blev igangsat. Da det viste sig at de små vandløb ikke indgik i opgave 2, tog sekretariatet problemstillingen op med Miljøstyrelsen, og funktionen "Supplerende bemærkninger" blev indført i GIS-værktøjet, hvor der kan indsættes bemærkninger til alle vandløb der indgår i vandrådsarbejdet. Det er disse bemærkninger sekretariatet vil samle sammen og indsende til Miljøstyrelsen.

Det blev drøftet, om vandrådet kan stå inde for de bemærkninger der sendes videre, når det oftest kun er 1-2 medlemmer af vandrådet der har kendskab til det konkrete vandløb, og alle vandrådets medlemmer senere kan blive taget til indtægt for disse indmeldinger.

Der blev endvidere fra vandrådet gjort opmærksom på, at ejerne af de vandløb, der indgår i drøftelserne, ikke har haft lejlighed til at blive hørt.

Opgave 2: der er kun kommet få kommentarer. Disse gennemgås på næste møde.

Ad 6: Drøftelse af specifikke vandløb

Punktet blev indledt med en principiel diskussion om i hvor høj grad vandrådet kan beslutte om et vandløb skal indstilles til at udgå af vandplanen eller blive.

Efter fleres mening er grundlaget ikke godt nok for at vandrådets medlemmer kan påtage sig et ansvar for at beslutte en indstilling, der kan påvirke andres økonomiske interesser.

Stig Jensen/Danmarks Naturfredningsforening henviste til Miljø- og Fødevarerministerens brev til vandrådene fra 8. september 2017, hvor der står, at "... der tilsyneladende i nogle vandråd har været taget økonomiske hensyn i forbindelse med opgaveløsningen. Det er ikke en opgave for vandrådene".

Peter Helles/Ålauget Alling Å kan ikke acceptere, at man kan sidde i vandrådet uden at måtte tage hensyn til økonomiske interesser.

Maria Pilgaard/Landbrug & Fødevarer anførte, at det vil være nødvendigt at rette henvendelse til specifikke lodsejere for at få deres vurdering af de økonomiske konsekvenser af at bibeholde et vandløb med høj målsætning i vandplanen.

Alle de ca. 30 naturlige vandløb, hvor vandrådsmedlemmer har kommenteret Miljøstyrelsens udpegning under opgave 1, blev gennemgået kommune for kommune. Nogle af vandløbene kunne der opnås enighed om skulle udgå/forblive i vandplanen, andre var der uenighed om, og nogle få skal der ses nærmere på inden næste møde. En samlet liste er vedlagt referatet.

De ca. 100 vandløb under opgave 1, som Miljøstyrelsen har udpeget som kunstige/stærkt modificerede drøftes på det næste møde. Mødet udvides derfor, så det starter kl. 15.

Vedr. opgave 2 drøftes de vandløb, hvor vandrådsmedlemmer og kommuner har kommenteret, også på næste møde. En oversigt er vedlagt referatet.

Ad 7: Oplæg til udtalelse fra vandrådet til Miljø- og fødevarerministeren vedr. vandrådsprocessen

Sekretariatets udkast blev udsendt sammen med dagsordenen til mødet. På grund af tidnød kunne det ikke drøftes nærmere. Vandrådets medlemmer opfordres til at sende kommentarer til udkastet til sekretariatet.

Flere vandrådsmedlemmer spurgte til om en sådan udtalelse ville have betydning, og om ministeren overhovedet ville lytte til det. Sekretariatet vurderede, at det nok særligt skal ses som en mulighed for at påvirke hvordan processen hen imod 3. planperiode tilrettelægges, og at det forhold, at flere andre vandråd også har sendt lignende udtalelser, øger muligheden for at påvirke processen.

Ad 8: Emner til næste møde

Næste møde afholdes onsdag den 11. oktober kl. 15-20 på Søndermølle, Vinkelvej 40, 8800 Viborg (samme sted som det første møde blev afholdt).

På mødet drøftes alle vandløb under opgave 2, samt de vandløb under opgave 1 der ikke kunne gøres færdige på dagens møde.

Sekretariatet foreslår at der holdes et møde i december, hvor hver kommunes indstilling har været gennem den første politiske behandling, så vandrådet får lejlighed til at forholde sig til de udmeldinger der måtte komme fra kommunalpolitikere. Om der er behov for sådan et yderligere møde tages der stilling til på mødet 11. oktober.

Ad 9: Eventuelt

- a. Indlæg fra Hans Madsen/Uldum Kær Naturlaug vedr. Vestbirk Vandkraftværk. Spærringen ved vandkraftværket blev ved vandrådsprocessen i 2014 indstillet til at indgå i indsatsprogrammet for 2. planperiode, og sanering af spærringen indgår i indsatsplanen. Hans Madsen fremførte en række argumenter for, at der ikke skal laves et omløb ved vandkraftværket. Indlægget samt Horsens Kommunes svar er vedlagt referatet. Mødelederen understregede, at indsatsprogrammet for 2. planperiode ikke indgår i det nuværende vandråds opgaver.
- b. Peter Helles/Ålauget Alling Å ønskede et notat vedr. klassificeringen af vandløb i de danske vandplaner, udarbejdet i januar 2017 af tidligere afdelingsleder ved Landbrug & Fødevarer Kristian Østergaard, omdelt til vandrådet. En kopi af notatet er vedlagt referatet.
- c. Kim Aarestrup/Danmarks Sportsfiskerforbund spurgte til de indsatser fra 1. planperiode der ikke er overført til 2. planperiode, og hvad der skal ske med dem. Sekretariatet undersøger det ved Miljøstyrelsen, og giver en tilbagemelding på næste møde.